

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 10-03-2764 גמליאל נ' מדינת ישראל

בפני: כב' השופטת מיכל נד"ב

המבקש: רונן גמליאל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

פסק דין

1

2 1. לפני בקשה לפי סעיף 19 בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "החוק"), לאישור
3 הסדר פשרה בבקשה לאישור תובענה ייצוגית (להלן: "הסדר הפשרה").

4 2. תמצית בקשת האישור

5 בשנת 2009 ייבא המבקש לארץ, גייפ גרנד שירוקי לרדו מארצות הברית, בהתאם לרישיון
6 יבוא שקיבל מהמשיבה (להלן: "הרכב"). המבקש חויב לשלם אגרת רישוי גבוהה מזו שעליו
7 לשלם על פי תקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "התקנות") (בהתאם לאגרות המפורטות
8 בטבלה המופיעה בפרט 2 בחלק ג' לתוספת הראשונה בתקנות) עקב סיווג הרכב לקבוצת
9 רישוי מס' 7, ולאחר מכן עקב פנייתו לרשות המסים - לקבוצה מס' 6.

10 קבוצת הרכב אליה משויך כל רכב חדש נקבעת על פי "מחיר הרכב לצרכן" כמפורט בטבלה
11 1 יב שבנספח א' בתוספת הראשונה בתקנות. נספח א' בתוספת הראשונה בתקנות קובע כי
12 "מחיר הרכב לצרכן", לגבי רכב ביבוא אישי, שאין לו יבוא מסחרי מקביל, נקבע לפי "ערך
13 הרכב שנקבע לצורך המכס; בתוספת המכס, מס קניה ומע"מ שיש לשלם בעת ייבואו או
14 שהיה צריך לשלם אלמלא נקבעו פטורים".

15 לרכב לא היה בעת הרלבנטית "יבוא מסחרי מקביל". על כן היה צריך לקבוע, כי מחיר הרכב,
16 לצורך אגרת הרישוי, הוא המחיר שנקבע ואושר על ידי המכס - 94,588 ש"ח [48,417 ש"ח
17 (ערך הרכב לצורכי מס) + 0 ש"ח (מכס) + 33,472 ש"ח (מס קניה) + 12,699 ש"ח (מע"מ)].
18 בהתאמה היה מקום לסווג את הרכב בקבוצת מחיר 2 לפי התקנות, הכוללת כלי רכב
19 שמחיריהם לצרכן נעים בין 92,001 ש"ח לבין 111,000 ש"ח (טבלה 1 יב הנ"ל). אגרת הרישוי
20 הייתה צריכה להיות 1,221 ש"ח.

21 לא היה מקום לשייך את הרכב לקבוצת מחיר 7 ואחר כך לקבוצת מחיר 6. אגרת הרישוי
22 שנדרש המבקש לשלם בגין התקופה שמיום 3.6.09 ועד יום 31.12.10 (שנה וחצי) היא בסך

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 10-03-2764 גמליאל נ' מדינת ישראל

1 כולל של 4,704 ש"ח, בעוד שבסיווג לקבוצה 2 הייתה אגרת הרישוי צריכה להסתכם ב- 1,831
2 ש"ח. המבקש חוייב ביתר בסכום של 2,837 ש"ח.

3 הקבוצה שהוגדרה בבקשת האישור היא "כל מי שייבא כלי רכב ביבוא אישי (שאין לו יבוא
4 מסחרי מקביל) ונדרש לשלם אגרת רישוי גבוהה מהקבוע בתקנות התעבורה, תשכ"א-1961
5 נספח א'... עקב סיווג רכבו בקבוצת רישוי גבוהה יותר מהנדרש".

6 המשיבה הפרה הוראה חקוקה כאשר גבתה אגרת רישוי בניגוד לתחשיב הקבוע בתקנות. על
7 המשיבה להשיב למבקש ולחברי הקבוצה דמי רישוי שנתיים שנגבו ביתר מכוח חוק עשיית
8 עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979.

9 הסעדים הנתבעים - השבת סכום ההפרש שבין הסכום שגבתה המשיבה לבין הסכום שאמורה
10 הייתה לגבות בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. למבקש אין מידע לגבי מספר חברי הקבוצה
11 אולם לשם הערכת שווי בקשת האישור ציין כי בשנת 2009 לבדה יובאו 3,300 כלי רכב ביבוא
12 אישי. בהנחה שלפחות למחציתם אין יבוא מסחרי מקביל ובהנחה כי בשנת 2008 יובאו מספר
13 דומה של רכבים ביבוא אישי, הרי שסכום ההשבה לקבוצה למשך שנתיים הוא כ-8.5 מיליון
14 ש"ח. בנוסף נתבע סעד של צו עשה המורה למשיבה לקיים את הוראות התקנות.

15 מתקיימים התנאים לאישור התביעה כתובענה ייצוגית: התובענה נכללת בסוגי התביעות
16 המפורטות בתוספת השנייה בחוק; למבקש עילת תביעה אישית המשותפת לכלל חברי
17 הקבוצה; התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי
18 הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו לטובת הקבוצה; התביעה הייצוגית היא הדרך
19 היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת; עניינם של חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת
20 ובתום לב.

21 **תמצית תגובת המשיבה** .3

22 קבלת עמדת המבקש תפגע בעקרון השיוויון, שכן המבקש ישלם כמחצית משיעור האגרה
23 שמשלמים בעלי רכבים ששווי רכבם דומה לשווי רכבו של המבקש.

24 בנספח א' מוגדר "מחיר רכב לצרכן" - מחיר בהתאם למחירון היבואן של רכב ראשון מדגם
25 ביום רישומו לראשונה או ב-1 בינואר בכל שנה, המאוחר מבין השניים, לרבות כל האבזרים
26 והמכללים שהתקין יצרן הרכב בתהליך הייצור כחבילה בסיסית ולרבות אבזרי חובה על פי
27 דין גם אם הם מותקנים בארץ ותוספות כמפורט להלן גם כשאינן חלק מהחבילה הבסיסית:
28 חלון בגג, כריות אוויר, מערכת לשמירת יציבות הרכב, תיבת הילוכים אוטומטית, מזגן אוויר,
29 הגה כח ומערכת ABS וכולל מס ערך מוסף...ולמעט מחירי מבצע והנחות; ואם הוא רכב

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 2764-03-10 גמליאל נ' מדינת ישראל

- 1 ביבוא אישי שאין לו יבוא מסחרי מקביל - ערך הרכב שנקבע לצורך המכס; בתוספת מס
2 קניה ומע"מ שיש לשלם בעת ייבואו או שהיה צריך לשלם אלמלא נקבעו פטורים".
- 3 על פי הגדרת "מחיר הרכב לצרכן" שבנספח א' בתוספת הראשונה לתקנות, האגרה מחושבת
4 על פי מחירו המלא של הרכב לרבות מיסים ולא כולל הנחות ומבצעים שונים. תפישת
5 המחוקק בקביעת האגרה היא, כי רכישת רכב בהנחה, אין בה כדי להשליך על סיווג הרכב
6 לקבוצת מחיר לצורך חישוב אגרה.
- 7 הכלל הוא שיש לפנות ראשית למחיר היבואן המשקף את מחיר השוק של רכב חדש בישראל,
8 ורק אם לא ניתן לחלץ ממחירון זה את מחיר הרכב לצורך קביעת אגרה, יש לפנות להגדרה
9 החלופית. רכבו של המבקש הושווה לרכב מסוג צ'ירוקי שיובא באותה תקופה לארץ הנמצא
10 בקבוצה 6. "יבוא מקביל" משמעו יבוא דומה, ולכן יש לפנות להגדרה החלופית רק כאשר אין
11 יבוא לארץ של רכב דומה.
- 12 פרשנות זו מתיישבת גם עם תכלית התקנות שמטרתן להטיל אגרה בשיעור דומה על רכבים
13 דומים שהמחיר המקובל שלהם דומה. משמעה של בקשת האישור היא כי מחוקק המשנה
14 ביקש להפלות לטובה רכבים מיבוא אישי. הדבר אינו מתיישב עם עקרון השוויון במיסוי
15 ואינו מתיישב עם התכליות האחרות של הטלת אגרות ביחס למחיר.
- 16 פרשנות המבקש תוביל למצב אבסורדי בו כל שינוי קטן יוביל לכך שכל רכב בייבוא אישי
17 ייחשב כרכב שאין לו יבוא מסחרי מקביל, והוא יופלה לטובה בקביעת האגרה.
- 18 הבקשה אינה עומדת בתנאים הקבועים בחוק: הקבוצה אינה הומוגנית נוכח הגיוון שעצום
19 של כלי רכב המיובאים לארץ. המשיבה עצמה טוענת שייטכנו מקרים בהם יש לפעול על פי
20 ההגדרה החלופית של "מחיר הרכב לצרכן" כאשר מדובר בדגם השונה באופן מהותי בכל
21 מאפייניו מכלי הרכב המיובאים ביבוא מסחרי. קרי המחלוקת היא של מידה - מה מידת
22 השוני בין הרכב ביבוא אישי לבין רכבים דומים ביבוא מסחרי. לא ניתן לברר מחלוקת זו
23 במסגרת תובענה ייצוגית.
- 24 4. בדיון שהתקיים ביום 27.6.10 המלצתי לצדדים להידבר ולנסות ולהגיע להסכמות וקבעתי כי
25 ככל ולא יגיעו הצדדים להסכמות עד ליום 27.7.10 ייקבע מועד להוכחות ולסיכומים בעל פה.
26 בדיון שהתקיים ביום 3.4.11 התברר כי הצדדים גיבשו עקרונות להסדר פשרה וזה הוגש לבית
27 המשפט ביום 25.10.11.
- 28 5. ביום 30.10.11 הוריתי על פרסום הודעה ראשונה לציבור בהתאם להוראת סעיף 18(ג) בחוק.
29 ההודעה הראשונה כללה בין היתר: תיאור תמציתי של הסדר הפשרה בהתאם לסעיף 25(א)(3)

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 2764-03-10 גמליאל נ' מדינת ישראל

- 1 בחוק והזמנת התובעים המיוצגים להודיע בתוך 45 יום מיום הפרסום אם ברצונם להיכלל
2 בקבוצת התובעים. ההודעה פורסמה בימים 15.11.11 ו-16.11.11.
- 3 .6 ביום 24.11.11 הודיע ב"כ היועץ המשפטי לממשלה כי הוא אינו מתנגד לאישור הסדר
4 הפשרה.
- 5 .7 ביום 29.12.11 הודיע ב"כ המבקש כי לא התקבלו התנגדויות או כל הודעה אחרת בעניין
6 הסדר הפשרה מטעם מי מחברי הקבוצה.
- 7 .8 נוכח העובדה שהסדר הפשרה כלל קריטריונים המגדירים מהו "רכב ביבוא אישי שיש לו יבוא
8 מסחרי מקביל" קיימתי דיון ביום 19.1.12 בנוכחות ב"כ הצדדים במהלכו התבקשו הבהרות
9 ותיקונים להסדר הפשרה. בסיום הדיון הוריתי לצדדים להגיש הסדר פשרה מתוקן בהתאם
10 להערות בית המשפט המצמצמות את הסדר הפשרה. בנסיבות העניין, לא מצאתי שיש מקום
11 להורות על פרסום חוזר של ההודעה הראשונה שפורסמה לציבור.
- 12 .9 ביום 2.2.12 הגישו הצדדים הסדר פשרה מתוקן בהתאם להנחיות בדיון מיום 19.1.12 (להלן:
13 "הסדר הפשרה המתוקן"). בהחלטתי מיום 5.2.12 ניתנה ארכה כמבוקש להגשת טיעוני
14 הצדדים בעניין פסיקת גמול ושכר טרחה.

עיקרי הסדר הפשרה המתוקן

- 15
- 16 .10 הקבוצה - "כל מי שייבא כלי רכב ביבוא אישי (שאינו לו יבוא מסחרי מקביל) ונדרש לשלם
17 אגרת רישוי גבוהה מהקבוע בתקנות התעבורה תשכ"א-1961 נספח א' (להלן - 'התקנות')
18 עקב סיווג רכבו בקבוצת רישוי גבוהה יותר מהנדרש". "התקופה הרלבנטית" הוגדרה
19 כתקופה שמיום 2.3.2008 ועד ליום אישור ההסדר על ידי בית המשפט.
- 20 .11 "רכב ביבוא אישי שיש לו יבוא מסחרי מקביל" הוגדר כך:

- 21 "רכב שלגביו קיים דגם ביבוא מסחרי מקביל שמתקיימים לגביו כל אחד
22 מהתנאים המפורטים להלן:
23 (1) שנת ייצור זהה לשנת הייצור של דגם הרכב המיובא ביבוא אישי;
24 (2) תוצר זהה לתוצר של דגם הרכב המיובא ביבוא אישי;
25 (3) כינוי מסחרי זהה לכינוי מסחרי של דגם הרכב המיובא ביבוא אישי; לעניין
26 זה, אם קיימים מספר כינויים מסחריים לצרכי שיווק במדינות שונות, יראו את
27 הכינוי המסחרי כזהה אם הוא תואם לאחד מהכינויים המסחריים כאמור;
28 (4) נפח מנוע שווה או קטן מנפח מנוע של דגם הרכב המיובא ביבוא אישי;
29 (5) סוג הדלק זהה לסוג הדלק של דגם הרכב המיובא ביבוא אישי;
30 (6) סוג תיבת ההילוכים (ידנית או אוטומטית) זהה לסוג תיבת ההילוכים של
31 דגם המיובא ביבוא אישי";
- 32

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 10-03-2764 גמליאל נ' מדינת ישראל

- 1 "רכב מזכה" הוא: "רכב אשר סווג לקבוצת מחיר גבוהה יותר מקבוצת המחיר
2 אליה הוא ישתייך בעקבות הסיווג מחדש".
- 3 12. המשיבה תבדוק מחדש את סיווגם של כלל כלי הרכב שיובאו ביבוא אישי בתקופה הרלבנטית
4 ותסווגם מחדש לקבוצות מחיר כמפורט להלן:
- 5 א. רכב ביבוא אישי, שיש לו יבוא מסחרי מקביל, יסווג לקבוצת המחיר אליה מסווג דגם
6 מקביל שיובא על ידי היבואן.
- 7 ב. רכב ביבוא אישי, שאין לגביו יבוא מסחרי מקביל, יסווג לקבוצת מחיר בהתאם לערך
8 הרכב שנקבע לצורך המכס, בתוספת מכס, מס קנייה ומע"מ שיש לשלם בעת יבוא
9 הרכב או שהיה צריך לשלם אלמלא נקבעו פטורים.
- 10 הסיווג יהיה כאמור כל עוד לא ישתנה המצב המשפטי הקיים.
- 11 ככל ושונה סיווג הרכב, תתקן המשיבה את רישיון הרכב בהתאמה.
- 12 13. המשיבה תסווג מחדש כ-2,200 רכבים שאין להם יבוא מסחרי מקביל, בתקופה הרלבנטית.
- 13 14. תשלום החזר לבעל רכב מזכה - בתוך 90 יום ממועד אישור הסדר הפשרה, תפנה המשיבה
14 ותודיע לכל אחד מחברי הקבוצה על זכאותו להחזר בגין ההפרש בין האגרה ששילם לבין
15 האגרה שהיה עליו לשלם, עקב קבוצת המחיר החדשה אליה סווג רכבו, תוך התחשבות
16 בתקופת החזקת הרכב. החזר האגרה יחושב לתקופה הרלבנטית.
- 17 המשיבה תציין בפנייתה פרטי התקשרות עמה לצורך קבלת החזר.
- 18 אם על פי רישיון הרכב המזכה, יש לרכב יותר מבעלים אחד, יינתן החזר לבעל הרכב הראשי
19 בלבד, כפי שמופיע במחשב משרד התחבורה, ולא לבעלים הנוספים.
- 20 זכאי להחזר, יפנה בכתב למשיבה בצירוף צילום תעודת זהות וצילום המחאה עם פרטי
21 חשבון הבנק של הבעלים. החזר יועבר ישירות לחשבון הבנק של הזכאי להחזר בתוך 45
22 ימים מהמועד בו הגיעה פנייתו בצירוף המסמכים הרלוונטיים למשיבה.
- 23 המשיבה תגיש לבית המשפט בתוך 180 יום ממועד אישור הסדר הפשרה דיווח בקשר ליישום
24 ההסכם על ידה.
- 25 15. אם כתוצאה מהסיווג מחדש של רכב יתברר כי יש לסווגו בקבוצת מחיר גבוהה יותר, לא
26 יחויב בעל הרכב בתשלום הפרש האגרה בגין העבר.

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 10-03-2764 גמליאל נ' מדינת ישראל

16. המשיבה תדווח בתוך 180 יום ממועד אישור הסדר הפשרה בקשר ליישום ההסכם על ידה. 1
17. הסדר הפשרה וביצועו מהווים סילוק מלא וסופי של כל התביעות והטענות של חברי הקבוצה כלפי המשיבה בנסיבות המתוארות בכתב התביעה לרבות, כל עילות התביעה שמפורטות בבקשת האישור ובתובענה הייצוגית. 2
3
4
18. הסדר הפשרה מיום 4.10.11 פורסם לציבור, קיבל את אישור ב"כ היועמ"ש ולא התקבלה התנגדות לגביו. מאחר שבדיון מיום 19.1.12 נקבע כי הערות בית המשפט מצמצמות את ההסכם ואינן מרחיבות אותו, על כן אין מקום לפרסום הודעה נוספת בדבר הסדר הפשרה המתוקן. 5
6
7
8
19. אישור הסדר הפשרה אינו טעון מינוי בודק כהגדרתו בסעיף 19(ב) בחוק. אין בהסדר הפשרה היבטים טכנולוגיים או כלכליים מיוחדים. מדובר בהסדר שהוראותיו פשוטות וברורות. השאלה העיקרית לעניין בחינת סבירותו היא שאלת הסיכויים והסיכונים בניהול ההליך עד תומו. המשיבה היא משרד ממשלתי המיוצג על ידי פרקליטות המדינה, עובדה התורמת להנחה כי המשיבה תפעל ליישום הסדר הפשרה בדרך היעילה והצודקת ביותר. ההסדר נחתם לאחר חודשים של סריקת מאגרי הנתונים במשרד התחבורה ורשות המיסים ובחינה קפדנית של משמעויותיו: נמצאו כ-350 רכבים להם יש יבוא מסחרי מקביל שסווגו בקבוצת רישוי גבוהה יותר ובעליהם יקבלו החזר בהתאם להסדר, בהתאם לבדיקה פרטנית של הרכבים שאין להם יבוא מקביל, ייקבעו הרכבים המזכים שבעליהם יהיו זכאים להחזר כספי. בנוסף, המשיבה תגיש לבית המשפט דיווח באשר ליישום הסדר הפשרה. 9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
20. **גמול ושכר טרחה** - הצדדים הגישו לבית המשפט טיעוניהם לעניין פסיקת הגמול לתובע המייצג ושכר טרחה לבא כוח המייצג. 19
20
- א. **תמצית טיעוני המבקש** - לבית המשפט שיקול דעת בעניין הגמול ושכר הטרחה. עליו לקחת בחשבון את התפקיד הציבורי החשוב של מכשיר התובענה הייצוגית. שכר הטרחה של ב"כ המייצג מנותק מהעבודה הישירה שהשקיע ב"כ, כדי לשקף את רצון המחוקק לעודד הגשת תובענות מוצדקות. על בית המשפט להתחשב גם בסיכון שהתביעה תידחה. על פי הסטטיסטיקה מרבית בקשת האישור אינן מאושרת; המשיבה קיבלה על עצמה התחייבויות להסדיר את קבוצת הרישוי לגבי רכבים ביבוא אישי שאין להם יבוא מסחרי מקביל, והתחייבה להחזיר סכומים בלתי מבוטלים עקב הסיווג מחדש; המבקש לא נחפז להגיש תביעתו ופנה מספר פעמים למשיבה בניסיון לשכנעה לשנות את קבוצת הרישוי; על פי בדיקת המשיבה נמצאו כ-2,200 רכבים שאין להם יבוא מסחרי מקביל אשר יסווגו מחדש. כן נמצא, כי ישנם 350 רכבים שלהם סיווג מקביל שעל פי הקריטריונים שבהסדר הפשרה סווגו בקבוצת רישוי גבוהה מהנדרש וגם לגבי רכבים אלו הסכימה המשיבה לזכות 21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 10-03-2764 גמליאל נ' מדינת ישראל

1 את בעליהם בהחזר כספי בתקופה הרלבנטית. מאז נחתם הסדר הפשרה חלפו כארבעה
2 חודשים במהלכם יובאו לפחות כ-2,500 רכבים שיסווגו מחדש. חלקם, בקבוצת רישוי
3 נמוכה בדרגה אחת וחלקם בשתי דרגות ומעלה. הפרש התשלום לכל מדרגת רישוי הוא
4 לפחות 500 ש"ח בשנה. לפי ממוצע של שתי מדרגות רישוי, מדובר בהחזר ממוצע בהערכה
5 שמרנית של 1,000 ש"ח עבור 3 שנים (שנתיים לפני הגשת בקשת האישור ושנה נוספת מאז
6 הוגשה). סך הכל מדובר בהחזר של כ-7.5 מיליון ש"ח בגין 2,500 כלי רכב ועבור העתיד (10
7 השנים הבאות לצורך החישוב) יחסכו חברי הקבוצה לפי חישוב החזר של 1,000 ש"ח בשנה,
8 סכום של כ-22.5 מיליון ש"ח. מכאן, הגמול לקבוצה הוא לפחות 30 מיליון ש"ח ולציבור
9 בכללותו הטבה נוספת של עשרות מיליוני ש"ח. ברור כי חיי הרכב ארוכים מ-10 שנים. סך
10 הכל חיטון עתידי לחברי הקבוצה ולמי שאינם חברי קבוצה הוא בסכומים העולים על 50
11 מיליון ש"ח שכולם תוצאה ישירה של הסדר הפשרה והגשת בקשת האישור; המבקש הביא
12 דוגמאות לפסיקות בתי המשפט בדבר גמול ושכר טרחה ומבקש לפסוק גמול ושכר טרחה
13 בצירוף מע"מ בסכומים שלא יפחתו מ-15% מסכומי החזר במזומן ו-10% משיעור
14 החסכון העתידי.

15 ב. תמצית טיעוני המשיבה - בית המשפט מתבקש לפסוק גמול ושכר טרחה לפי הפרמטרים
16 שלהלן:

17 הטרחה שטרם התובע המייצג והסיכון שנטל על עצמו - מדובר בתובענה פשוטה יחסית
18 המעלה שאלה משפטיות של פרשנות תקנה. לא נדרשה עבודת הכנה רבה.

19 התועלת שהביאה בקשת האישור לקבוצה - אמנם טרם בוצע החזר על פי הסדר הפשרה
20 בפועל, אך ניתן להעריך כי יוחזר לחברי הקבוצה סכום של חמישה עד עשרה מיליון ש"ח.

21 בת"מ 128/08 קווגט נ' רשות המיסים (27.10.09) נפסק, כי בבקשות אישור נגד המדינה,
22 הגמול ושכר הטרחה לא יגזרו מסכומי ההשבה באמצעות נוסחה מתמטית כאחוז מההשבה
23 בפועל.

24 מידת החשיבות הציבורית של בקשת האישור - נקבעו אמות מידה לסיווג רכבים לגבי העבר
25 והמשיבה תפעל כך גם לגבי העתיד.

26 מורכבות ההליך, הטרחה שטרם ב"כ המייצג והסיכון שנטל על עצמו - התקיים דיון מקדמי
27 ענייני אתד ולאחריו נוהל מו"מ ארוך כולל עבודה רבה במישורים שונים של המשיבה ושל
28 רשות המיסים, בהיבט המקצועי, באיתור וניתוח הנתונים וביישום בפועל של ההסדר
29 שנחתם. לאחר מכן התקיימו מספר ישיבות שעיקרן עדכון בית המשפט. למיטב ידיעת
30 המשיבה, המבקש לא נשא בהוצאות.

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 10-03-2764 גמליאל נ' מדינת ישראל

1 אופן ניהול ההליך - אין חולק כי ההליך נוהל בדרך ראויה ותוך חיסכון בזמן השיפוטי.

2 הפער בין הסעדים הנתבעים לסעדים שנפסקו - הסעדים לא הוגדרו בבקשת האישור וגם לא
3 ניתן היה להגדירם שכן התנאים גובשו בעקבות מו"מ שקבע מהם הרכבים המזכים. חברי
4 הקבוצה יקבלו השבה מלאה של האגרה ששולמה ביתר. המשיבה היא מדינת ישראל ונפסק
5 כי יש להתחשב, בפסיקת הגמול ושכר הטרחה, בכך שהתשלום הוא על חשבון הציבור (ת"מ
6 102/07 בן ארי נ' מדינת ישראל (9.7.09), עע"מ 2395/07 אכדיה סופטוור סיסטם בע"מ נ'
7 מדינת ישראל (27.12.10).

8 מינוי בודק

9 21. סעיף 19(ב)(1) בחוק:

10 "ב(1) בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא לאחר שקיבל חוות דעת מאדם
11 שמינה לשם כך, שהוא בעל מומחיות בתחום שבו עוסקת הבקשה לאישור או
12 התובענה הייצוגית (בסעיף זה - בודק), אלא אם כן סבר בית המשפט שחוות
13 הדעת אינה נדרשת, מטעמים מיוחדים שיירשמו; שכרו והוצאותיו של בודק, וכן
14 אופן תשלומם, ייקבעו בידי השר.

15 בדברי ההסבר להצעת חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (ה"ח הממשלה 234 מיום
16 26.1.06 בעמ' 269) נאמר בהתייחס לסעיפים 18 ו-19 בחוק:

17 "מטרת סעיף זה [הכוונה לסעיף 18 - מ' נ'] וסעיף 19 היא להסדיר מקרים שבהם
18 מיישבים הצדדים את הסכסוך ביניהם בדרך של הסדר פשרה, והסדר זה מחייב
19 את כל חברי הקבוצה. החשש במקרים אלו הוא מפני קנוניה בין התובע המייצג
20 לבין הנתבע, כך שהתובע המייצג יפיק תועלת אישית מן הפשרה על חשבון חברי
21 הקבוצה. למעשה, במצבים שבהם מושג הסדר פשרה, נוצר אצל התובע ניגוד
22 עניינים בין טובתו האישית ובין האינטרסים של הקבוצה, דבר המצדיק פיקוח
23 מוגבר הן על ידי בית המשפט והן על ידי חברי הקבוצה".

24 מינוי הבודק מטרתו אם כן לסייע לבית המשפט לבחון את הסדר הפשרה, ולהבטיח כי
25 יישמרו האינטרסים של הקבוצה בשים לב למכלול הנסיבות. דהיינו - לודא שההסדר הוא
26 סביר והוגן בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, וכי סיום ההליך בהסדר הפשרה המוצע הוא
27 הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת, בהתחשב במטרות החוק.

28 ולענייננו. הסדר הפשרה אינו הסדר ביניים או חלקי, אלא הוא כולל השבה מלאה של
29 התשלום ששולם על ידי הקבוצה ביתר. הסדר הפשרה כולל קריטריונים לפיהם תפעל
30 המשיבה באשר לסיווגם של כלי רכב שיובאו בעבר ביבוא אישי. המחלוקת בין הצדדים
31 הייתה בפרשנות התקנות. הצדדים הגיעו להסדר שיש בו משום יציקת תוכן לתקנות.
32 בנסיבות אלה שלפני בית המשפט קיים בסיס רלבנטי לבחינת סבירות הסדר הפשרה, ומאחר
33 והשיקולים לאישור הסדר הפשרה הם משפטיים, לא מצאתי מקום למנות בודק.

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 10-03-2764 גמליאל נ' מדינת ישראל

אישור הסדר הפשרה

22. הוראות החוק הרלוונטיות לאישור הסדר הפשרה:

סעיף 19(א) בחוק:

"(א) בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית - גם כי קיימות, לכאורה, שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין".

סעיף 19(ג) בחוק:

"(ג) (1) החלטת בית המשפט אם לאשר הסדר פשרה או לדחותו תהיה מנומקת ותכלול, בין השאר, את כל אלה:

(א) הגדרת הקבוצה שעליה חל הסדר הפשרה;

(ב) עילות התובענה, השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה והסעדים הנתבעים כפי שפורטו בבקשה לאישור או כפי שהוגדרו בהחלטת בית המשפט לפי סעיף 14, לפי הענין;

(ג) עיקרי הסדר הפשרה.

(2) בהחלטתו לפי פסקה (1) יתייחס בית המשפט, בין השאר, לשיקולים אלה:

(א) הפער בין הסעד המוצע בהסדר הפשרה לבין הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לקבלו אילו היה בית המשפט מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;

(ב) התנגדויות שהוגשו לפי סעיף 18(ד), וההכרעה בהן;

(ג) השלב שבו נמצא ההליך;

(ד) חוות דעת של הבודק שניתנה לפי סעיף קטן (ב)(5);

(ה) הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול התובענה הייצוגית אל מול יתרונותיו וחסרונותיו של הסדר הפשרה;

(ו) העילות והסעדים שלגביהם מהווה ההחלטה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר".

23. הקבוצה עליה חל הסדר הפשרה היא: "כל מי שייבא כלי רכב ביבוא אישי (שאין לו יבוא

מסחרי מקביל) ונדרש לשלם אגרת רישוי גבוהה מהקבוע בתקנות התעבורה, תשכ"א-1961

נספח א'... עקב סיווג רכבו בקבוצת רישוי גבוהה יותר מהנדרש".

24. עילות התובענה נגד המשיבה - הפרת הוראה חקוקה בשל גביית אגרת רישוי בניגוד לתחשיב

הקבוע בתקנות. ועשיית עושר מכוח חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979 בשל דמי

רישוי שנתיים שנגבו כאמור ביתר.

25. השאלות המהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה - האם הפרה המשיבה

את הוראות תקנות התעבורה בסוגיית קבוצת אגרת הרישוי.

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 2764-03-10 גמליאל נ' מזינת ישראל

- 1 26. הסעדים שנתבעו בבקשת האישור - השבת סכומי אגרת הרישוי שנגבו ביתר מאת חברי
2 הקבוצה.
- 3 27. בית המשפט בבואו לאשר הסדר פשרה צריך להשתכנע "כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר
4 בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה...וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה
5 וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין" (סעיף 19(א) בחוק).
- 6 מטרתו של חוק תובענות ייצוגיות מוגדרת בסעיף 1 בחוק כדלקמן:
- 7 "1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים
8 לפנות לבית המשפט כיחידים;
9 2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו;
10 3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;
11 4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".
- 12 בעניין שלפניי נראה לי כי הסדר הפשרה יש בו כדי לענות על מטרות החוק, וכי בנסיבות
13 העניין ההסדר הוא אכן סביר והוגן.
- 14 הסדר הפשרה נותן לקבוצה את מלוא הסעד שהתבקש בתובענה - קרי השבת הסכומים שנגבו
15 ביתר. לחברי הקבוצה יושבו, לשיטתה של המשיבה, סכומים הנעים בין 5 מיליון ש"ח ל-10
16 מיליון ש"ח.
- 17 ההשבה תיעשה על פי קריטריונים אחידים שהוסכמו, לפיהם תבוצע ההשבה.
- 18 המשיבה אף הצהירה כי תפעל על פי קריטריונים אלו גם בעתיד, שעל כן יש בהסדר משום
19 תיקון של המצב הקיים, ויהיה בו כדי להטיב עם הקבוצה גם בעתיד. בכך יביא ההסדר
20 לאכיפת הדין ולמתן סעד הולם לקבוצה, וזאת באופן יעיל וממצה.
- 21 בהסדר שלפניי אין פיצוי לקבוצה מעבר להשבה, על כן לכאורה לא קיים בו יסוד של הרתעה
22 מהפרת הדין. חרף כך אני מוצאת לאשר את ההסדר. חוק תובענות ייצוגיות נוקט "יד רכה"
23 כלפי רשויות המדינה בתובענות ייצוגיות נוכח משמעותה הציבורית של הטלת חובת השבה או
24 פיצוי על הרשויות. כך, בין היתר, קובע סעיף 20(ד)(1) בחוק, כי: "הכריע בית המשפט לטובת
25 הקבוצה, כולה או חלקה, בתובענה ייצוגית, כולה או חלקה, שהוגשה נגד המדינה, רשות
26 מרשויותיה, רשות מקומית או תאגיד שהוקם על פי דין, רשאי הוא, בבואו להחליט בדבר
27 שיעור הפיצויים ואופן תשלום הפיצויים, להתחשב גם בנזק העלול להיגרם, בשל תשלום
28 הפיצוי, שיעורו או אופן תשלומו, לנתבע, לציבור הנזקק לשירותי הנתבע או לציבור בכללותו
29 לעומת התועלת הצפויה מכך לחברי הקבוצה או לציבור" (ר' לעניין זה גם בג"צ 2171/06 כהן
30 נ' יו"ר הכנסת (29.8.11)).

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 2764-03-10 גמליאל נ' מדינת ישראל

1 משנקבע שבית המשפט רשאי להתחשב בנוק לציבור לאחר שהוכרעה תובענה לטובת הקבוצה,
 2 מקל וחומר שרשאי בית המשפט לעשות כן במסגרת הסדר פשרה. אשר על כן אני מוצאת כי
 3 בעניין שלפניי סביר להסתפק בהשבה בלבד נוכח הסכומים המשמעותיים בהם מדובר.
 4 בשולי הדברים אציין, שאני סבורה שהתובענה באה לעולם עקב חסר בתקנות, לעניין
 5 הקריטריונים לקביעה איזה הוא "רכב ביבוא אישי שאין לו יבוא מסחרי מקביל". סוגייה זו
 6 ראוי לה שתוסדר בתקנות, על כן, טוב תעשה המשיבה אם תעגן את הקריטריונים המוסכמים
 7 שבהסדר הפשרה - בתקנות, שזהו המקום הראוי להם.

גמול לתובע ושכר טרחה לבא כוחו

8
9 .28 סעיף 19(ו) בחוק קובע:

10 "ו) אישר בית המשפט הסדר פשרה, יקבע גמול למבקש או לתובע המייצג, לפי
 11 העניין, בהתאם להוראות סעיף 22, ושכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם
 12 להוראות סעיף 23, ורשאי בית המשפט להתחשב בהמלצה מוסכמת שהוגשה לו
 13 על ידי הצדדים לעניין זה" (הדגשה שלי - מ' נ').

14 סעיף 22 בחוק דן בגמול לתובע המייצג וקובע:

15 "א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה,
 16 כולה או גם חלקה, לרבות בדרך של אישור הסדר פשרה, יורה על תשלום גמול
 17 לתובע המייצג, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן מצא,
 18 מטעמים מיוחדים שיירשמו, שהדבר אינו מוצדק בנסיבות העניין.
 19 (ב) בקביעת שיעור הגמול יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:
 20 (1) הטרחה שטרם התובע המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה
 21 הייצוגית ובניהולה, בפרט אם הסעד המבוקש בתובענה הוא סעד הצהרתי;
 22 (2) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;
 23 (3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית" (הדגשה שלי - מ' נ').

24 סעיף 23 בחוק דן בשכר טרחתו של בא כוח מייצג וקובע:

25 "א) בית המשפט יקבע את שכר הטרחה של בא הכוח המייצג בעד הטיפול
 26 בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור; בא הכוח המייצג לא יקבל שכר
 27 טרחה בסכום העולה על הסכום שקבע בית המשפט כאמור.
 28 (ב) בקביעת שיעור שכר הטרחה של בא כוח מייצג לפי סעיף קטן (א), יתחשב
 29 בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:
 30 (1) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;
 31 (2) מורכבות ההליך, הטרחה שטרם בא הכוח המייצג והסיכון שנטל על עצמו
 32 בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, וכן ההוצאות שהוציא לשם כך;
 33 (3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית;
 34 (4) האופן שבו ניהל בא הכוח המייצג את ההליך;

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 2764-03-10 גמליאל נ' מדינת ישראל

1 (5) הפער שבין הסעדים הנתבעים בבקשה לאישור לבין הסעדים שפסק בית
2 המשפט בתובענה הייצוגית" (הדגשה שלי- מ' נ').
3

4 29. ב"כ המשיבה נסמך על עע"מ 2395/07 אכדיה סופטוור סיסטמס סע"מ נ' מדינת ישראל
5 מנהל המכס ומס בולים (27.12.10) (להלן: "עניין אכדיה") והוא מבקש ללמוד משם על
6 שיעור הגמול ושכר הטרחה בענייננו. בעניין אכדיה נפסק לתובע המייצג גמול של 200,000
7 ש"ח ולבא כוחו סכום של 300,000 ש"ח, ושני הסכומים הופחתו ל-50,000 ש"ח כל אחד. בית
8 המשפט העליון אכן פסק שם, כטענת המשיבה, כי: "יש לנהוג זהירות בכספי ציבור
9 המשולמים כגמול ושכר טרחה על ידי הרשות הציבורית, ולאזן את ענייניו הלגיטימי של
10 התובע המייצג אל מול האינטרס הציבורי המצדיק זהירות והקפדה בקביעת הזכות
11 לתשלומי הגמול ושכר הטרחה ובהערכת שיעורם הסביר של תשלומים אלה".

12 ואולם היה זה רק שיקול אחד ממכלול השיקולים, שמנה בית המשפט באותו עניין, שיש
13 לקחת בחשבון, שכן כפי שקבע "שיעור התשלומים אמור לשקף את האיזון בין התכליות
14 והשיקולים השונים הפועלים בענין זה (ענין אנליסט, בעמ' 260; ענין טרויס, פסקה 5).
15 בענין האיזון הנדרש כאמור ראו גם את פסק דינו של בית משפט זה שניתן אך לפני מספר
16 ימים בע"א 7094/09 ברוזובסקי הובלות בע"מ נ' איתוראן איתור ושליטה בע"מ
17 (14.12.2010) (השופט פוגלמן)".

18 בעניין אכדיה היו מספר שיקולים שהביאו להפחתת שכר הטרחה לעומת הסכום שנפסק והם
19 פורטו בפסק הדין - התביעה הוגשה בעקבות פסיקה לעניין חוקיות מס בולים על מע"מ בע"א
20 222/00, אך לעניין הלכה זו התבקש דיון נוסף ולא ניתנה רשות, ולא משום גופו של עניין, אלא
21 עקב שינוי חקיקה;

22 המדינה הפסיקה את הגביה ביחס לחיובי העבר עקב שיקולים מעשיים;

23 בקשת האישור נדחתה עקב הודעת המדינה על הפסקת גבייה, ועל כן לא הייתה כרוכה
24 בהשקעת משאבים גדולה, בדומה לזו המתחייבת בתובענה המתנהלת לגופה, ומסתיימת
25 בהכרעה שיפוטית, או אף בבקשה לאישור תובענה הנדונה לגופה;

26 ההשקעה המקצועית שנדרשה בענין זה לצורך הכנת התובענה הייצוגית, לא חייבה מאמץ
27 מיוחד, שכן התובענה הסתמכה כל כולה על ההלכה בע"א 222/00 וממילא לא הצריכה
28 השקעה מקצועית מרובה. גם הסיכון שהמערערות לקחו על עצמן בהגשת התובענה הייצוגית
29 לא היה גדול עקב כך;

30

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 2764-03-10 גמליאל נ' מדינת ישראל

- 1 מבחינת התועלת הציבורית בהגשת התובענה, בצד התובענה שהגישו המערערות, נמצאו
2 תביעות נוספות להשבה שהוגשו להגשמת אותה תכלית. על כן אין לזקוף את מלוא התועלת
3 שנצמחה לציבור מהפסקת הגבייה לזכות תובענה זו בלבד.
- 4 30. התובענה בעניין שלפניי אינה מתאפיינת במאפיין כלשהו שהיה בעניין אכדיה. נראה לי כי
5 השיקולים לפסיקת גמול ראוי בענייננו הם כדלקמן:
- 6 התובענה היא ייחודית, שכמוה טרם הוגשה.
- 7 התובענה הביאה תועלת לחברי הקבוצה בכך שהם יזכו לקבל החזר בגין סיווג מחדש של
8 רכבם, בקבוצת רישוי נמוכה יותר. לשיטת המבקש, מדובר בהשבה לעבר בסכום של כ- 7.5
9 מיליון ש"ח. גם לשיטת המשיבה מדובר בהשבה של 5-10 מיליון ש"ח. על כן מדובר בהטבה
10 משמעותית לקבוצה.
- 11 להסדר הפשרה משמעות לחברי הקבוצה גם לעתיד, שכן אגרת הרישוי בה יחויבו בעתיד
12 תהיה גם כן לפי הקריטריונים שבהסדר הפשרה. כן תהיה משמעות להסדר למי שייבא בעתיד
13 רכב ושיזכה בעתיד בסיווג נמוך יותר, נוכח הקריטריונים להם התחייבה המשיבה לעתיד.
- 14 לבקשת האישור חשיבות ציבורית שכן היא הביאה להפסקת גביית יתר מן הקבוצה, ואף
15 הביאה, נוכח העדרם של קריטריונים בתקנות, להגדרתם של הקריטריונים לפיהם יסווגו כלי
16 רכב ביבוא אישי שאין להם יבוא מסחרי מקביל גם בעתיד. כמו כן בקשת האישור העלתה את
17 הנושא לסדר יומה של המשיבה ויש לקוות שבעתיד הקרוב יוסדרו הקריטריונים לסיווג
18 בתקנות באופן ראוי.
- 19 יש אינטרס ציבורי לעודד הגשת תביעות ייצוגיות ראויות שיש בהן לתקן עיוותים בגביית
20 תשלומי חובה שונים מקבוצות שונות של האוכלוסייה.
- 21 ההליך נוהל בצורה יעילה וראויה. הצדדים השכילו להגיע להסדר פשרה המסדיר את נושא
22 סיווגם של רכבים ביבוא אישי.
- 23 בהגשת בקשת האישור הושקעו עבודה ומחשבה והמבקש ובא כוחו נטלו סיכון שהתביעה
24 תידחה והם יחויבו בהוצאות.
- 25 המבקש פנה למשיבה עובר להגשת התובענה, אך לא נענה ועל כן הגיש את התובענה. הגשת
26 בקשת אישור לבית המשפט היא שהביאה את המשיבה לפעול לתיקון המעוות.
- 27 ספק אם בקשת האישור הייתה מוגשת אלמלא צפייתם של המבקש ובא כוחו לפסיקת גמול
28 ושכר טרחה נאים נוכח הסיכון שבהגשת התביעה.

בית המשפט המחוזי מרכז בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 2764-03-10 גמליאל נ' מדינת ישראל

1 מן הצד השני צודק ב"כ המשיבה כי במכלול השיקולים יש להביא בחשבון את השיקול שיש
2 לנהוג זהירות בכספי ציבור המשולמים כגמול ושכר טרחה על ידי הרשות הציבורית, ולאזן
3 את עניינו הלגיטימי של התובע המייצג אל מול האינטרס הציבורי המצדיק זהירות והקפדה
4 בקביעת תשלומי הגמול ושכר הטרחה ובהערכת שיעורם הסביר.

5 נוכח כל השיקולים שהובאו לעיל האמור לעיל אני פוסקת למבקש גמול בסכום של 100,000
6 ש"ח ושכר טרחה לבא כוח המייצג בסכום של 550,000 ש"ח (כולל מע"מ).

7 **סוף דבר**

8 31. אני מאשרת את הסדר הפשרה ונותנת לו תוקף של פסק דין.

9 אני מורה על פרסום ההודעה השנייה לפי סעיף 25(א)(4) בחוק שבה יפורטו הפרטים המנויים
10 בסעיף 19(ג)(1) ו-(2).

11 נוסח ההודעה השנייה יובא לאישור בית המשפט בתוך 14 יום מהיום ויהא בהתאם לסעיף
12 25(ד) בחוק. לאחר אישורה, תשלח המשיבה עותק מההודעה השנייה למנהל בתי המשפט
13 בהתאם לסעיף 25(ז) בחוק.

14 הפרסום יהיה בשני העיתונים היומיים "ידיעות אחרונות" ו"מעריב" בגודל 10X10 ס"מ.

15 המזכירות תשלח העתק מפסק הדין בצירוף הסדר הפשרה למנהל בתי המשפט בהתאם
16 להוראות סעיפים 14(ב) ו-19(ה) בחוק לשם רישומם בפנקס תובענות ייצוגיות.

17 **ת.פ. ליום 2.4.12 לאישור נוסח ההודעה השנייה לפרסום.**

18

19 ניתן היום, כ"ה אדר תשע"ב, 19 מרץ 2012, בהעדר הצדדים.

20

מיכל נד"ב, שופטת

21

22